

## XX.

*Hoe Uilenspiegel te Erfurt een ezel leerde lezen in een  
oud psalm-boek.*

**Te Erfurt, een oude stad aan den voet van het Thurin-  
gerwoud, liet Uilenspiegel de burgers door middel van**

groote plakbrieven weten, dat hij een geleerd man was en elk levend wezen in den kortst mogelijken tijd kon leeren lezen en schrijven. Ditmaal echter waren de hoogeschoolmensen op hun hoede. Ze hadden gehoord van Tijl's guitenstreek te Praag en wilden zich niet op dezelfde wijze laten beetnemen. Na lang overleg werd besloten, dat ze Uilenspiegel een ezel in de leer zouden geven; en dat dier was niet moeilijk te vinden, want Erfurt krioelde van ezels, oude en jonge. Tijl werd dus ter hoogeschool ontboden en de rector toonde hem een ezel en vroeg:

— Waarde heer Uilenspiegel, acht ge u in staat, dit dier hier te leeren lezen en schrijven?

Tijl dacht even na en antwoordde toen:

— Zeker, m'n beste heer rector. Maar ge moet me den noodigen tijd gunnen, want een ezel is nu precies niet het gewilligste wezen op aarde.

— Kunt ge het klaarspelen in twintig jaar? vroeg de rector joviaal, overtuigd als hij was, dat Tijl onmogelijk zooiets zou vermogen.

De guit ging echter dadelijk op het voorstel in en verzekerde, dat hij zooveel tijd niet van doen had. Hij maakte zich daarbij niet het minst ongerust. Inderdaad, wat kon hem gebeuren? Slechts drie gevallen waren mogelijk. Stierf de rector, vóór de tijd om was, dan voelde hij zich van alle verplichting ontslagen. Stierf hijzelf, zoo kon men hem toch niet in het graf komen manen. Stierf de ezel, dan was daarmee nog niets bewezen. Tijl eischte dus een som geld om in de onderhoudskosten van den langoor te voorzien en nam daarop zijn vreemdsoortigen leerling mee naar de herberg, waar hij door den waard speciaal een stalletje voor den ezel liet inrichten. Reeds den volgenden dag begon Tijl met zijn leesonderricht. Hij nam een oud psalmboek, stak tusschen de bladen wat haverkorrels en legde het daarna in de kribbe van zijn hongerigen discipel. De ezel snuffelde aan het boek, werd de haver gewaar en begon met den muil blad voor blad om te slaan. Toen hij ten slotte geen korreltjes meer vond, hief hij een klagend hi-ha aan. Tijl herhaalde de proef nog enkele malen en telkens draaide



het uit op het hi-ha van den ezel, die doodgraag haver at, maar niet genoeg naar zijn gading vond. Prachtig, oordeelde Tijl en hij ging dadelijk den rector opzoeken en noodigde hem uit, eens naar zijn leerling te komen kijken. De rector was verwonderd en vroeg, steeds even ongelooovig :

— Gaat hij dan zoo goed vooruit, m'n waarde Uilenspiegel ?

Tijl antwoordde :

— Wel, heer rector, dat schikt nogal. Heel gemakkelijk valt

het me niet, iets behoorlijks van hem te maken, maar, op de keper beschouwd, 'k heb toch al ezelachtiger ezels ontmoet, zelfs hier in Erfurt.

De rector begreep heel goed welke ezels Tijl hiermede bedoelde, maar liet niets blijken van zijn ergernis en mompelde enkel :

— Zoo, zoo. We zullen dan maar eens een kijkje gaan nemen, om ons persoonlijk te overtuigen.

Hij ging dus mee met Uilenspiegel en deze bracht hem bij den ezel, die nog steeds niet behoorlijk gegeten had en op zijn pooten daverde van den honger. En Tijl legde nogmaals het psalmboek in de kribbe, ditmaal echter zonder één haverkorreltje. Dadelijk begon de ezel in het boek te bladeren, alsof hij zijn heele leven niets anders gedaan had ; maar daar hij niets, maar heelemaal niets tusschen de bladen ontdekte dat op haver geleek, begon hij spoedig met luide stem te schreeuwen :



Acht ge u in staat, dit dier hier te leeren lezen en schrijven ?...

— Hi-ha ! Hi-ha !

Toen sprak Uilenspiegel :

— Hoort ge dat, heer rector ? De vocalen ie en aa, die heeft hij reeds beet en hij is nog maar een dag in de leer ! Ik geef toe, dat hij ze nog niet onberispelijk uitspreekt, maar dat doen kleine kinderen ook niet zoo dadelijk. Later komt dat echter wel in orde. Wijzelf hebben ook niet in één enkelen dag leeren lezen en zie eens, wat voor geleerde pieten we nochtans geworden zijn !

De rector was zoo uit zijn lood geslagen, dat hij geen woord kon uitbrengen en wit als een lijk vandaan liep, tot groot vermaak van Tijl, die de kribbe thans vol haver stopte en uitriep :

— Ziehier, broeder langoor, vreet nu uw buik maar eens lekker rond, ge hebt het dubbel en dik verdiend !

Kort daarop kreeg de rector een beroerte en stierf. Toen liet Uilenspiegel den ezel loopen waar hij loopen wilde en trok opnieuw de wijde wereld in. Jammer genoeg, want er waren in Erfurt nog honderden ezels, die wat van hem konden leeren. Maar, dacht Tijl, ezels vindt men heel de wereld door, daarvoor hoeft men nu niet speciaal in Erfurt te blijven !



# Tijl Wilenspiegel

door E Bosschaerts



L. Opdebeek - Uitgever - Antwerpen



HET VROOLIJK LEVEN VAN

# TIJL UILENSPIEGEL

BEWERKT DOOR

EUGEN BOSSCHAERTS

Met dertig houtsneden van

VICTOR STUYVAERT

---

DERDE DRUK



---

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN  
1943

## INHOUD.

---

	Blz.
1. Hoe Tijl Uilenspiegel geboren en driemaal op één dag gedoopt werd . . .	5
2. Hoe alle boeren en boerinnen zich over den jongen Uilenspiegel bekloegen en vonden, dat hij een kleine boef was; en hoe Tijl met zijn vader te paard uitreed en de menschen zijn wapperend vaantje liet zien . . .	6
3. Hoe Klaas Uilenspiegel van Kneitlingen naar de Saale trok, daar overleed, en hoe zijn zoon Tijl leerde koorddansen . . . . .	8
4. Hoe Uilenspiegel het aan boord legde om ruim zestig linkerschoenen aan een touwtje te rijgen en wat er daarna met die schoenen gebeurde . . .	9
5. Hoe Uilenspiegel den bakker beetnam en een zak vol brooden naar huis bracht . . . . .	11
6. Hoe Uilenspiegel meer geweekt brood opat dan hem lief was en daarbij nog heerlijk geslagen werd . . . . .	13
7. Hoe Uilenspiegel de kippen van den schraalhans deed pikken, zonder dat ze iets in hun maag kregen . . . . .	14
8. Hoe Uilenspiegel in een bijenkorf kroop en 's nachts twee dieven kwamen om dezen te stelen; hoe Tijl het gedaan kreeg, dat de dieven begonnen te vechten en den korf in den steek lieten . . . . .	16
9. Hoe Uilenspiegel zich bij een pastoor als huisknecht verhuurde en hoe hij, pas in dienst, een lekker hoen van het braadspit at . . . . .	18
10. Hoe Uilenspiegel te Maagdenburg de luidjes wijsmaakte, dat hij van het raadhuis zou vliegen en hoe hij de toeschouwers daarna uitmaakte voor lichtgeloovige gekken . . . . .	21
11. Hoe Uilenspiegel in één dag al de zieken van een gasthuis genas, zonder medicijn te moeten gebruiken . . . . .	23
12. Hoe Uilenspiegel, bij een bakker in dienst, uilen en meerkatten bakte en hoe hij deze op voordeelige wijze aan den man bracht . . . . .	25
13. Hoe Uilenspiegel meel builde in den maneschijn en wat hij verder van de galg medebracht . . . . .	26
14. Hoe Uilenspiegel, als torenwachter, alarm blies wanneer geen onraad dreigde en verzuimde te blazen wanneer de vijand in 't zicht was . . .	29
15. Hoe Uilenspiegel op kosten van den Koning van Denemarken zijn paard van gouden hoefijzers voorzag . . . . .	31
16. Hoe Uilenspiegel den Hertog van Lüneburg overtuigde, dat hij in zijn recht was, maar hoe daarbij zijn paard werd opgeofferd . . . . .	33
17. Hoe Uilenspiegel een kar arde kocht van een boer en daarna den Hertog voor de tweede maal ontmoette . . . . .	36
18. Hoe Uilenspiegel zich aan het hof van Hessen voor een beroemd schilder liet doorgaan en hoe hij den Landgraaf wijsmaakte, dat wie van onadelijk bloed was, zijn schilderijen niet kon zien . . . . .	37
19. Hoe Uilenspiegel de Hoogeschool te Praag bezocht en hoe hij op de moeilijkste vragen, hem door den rector gesteld, wist te antwoorden . .	42
20. Hoe Uilenspiegel te Erfurt een ezel leerde lezen in een oud psalm-boek.	44



	Blz.
21. Hoe Uilenspiegel te Neurenberg de soldaten van de wacht wakker maakte, die hem over een brug achtervolgden en in 't water vielen . . . . .	47
22. Hoe Uilenspiegel te Bamberg voor geld at . . . . .	49
23. Hoe Uilenspiegel in dienst kwam bij een smid en hoe hij zijn baas den blaasbalg in den hof achteradroeg . . . . .	52
24. Hoe Uilenspiegel zich bij een anderen smid verhuurde, die hem niet voldoende te eten gaf; hoe hij, om zich te wreken, hamer en tangen aan-eensmeedde en daarna de plaat poetste . . . . .	55
25. Hoe Uilenspiegel, in dienst bij een schoenmaker, op onverantwoordelijke wijze het kostbare leder verknoeide . . . . .	57
26. Hoe Uilenspiegel te Brunswijk zijn laarzen gespekt kreeg en hoe hij zijn hoofd door de vensterruit stak, om den laarzenmaker nog een vraagje te stellen . . . . .	61
27. Hoe Uilenspiegel bij een kleermaker onder een tobbe naaide en hoe hij verder een paar mouwen aan een jas trachtte te gooien. . . . .	63
28. Hoe Uilenspiegel drie kleermakersgezellen tusschen de zwijnen deed terecht komen en daarna beweerde, dat ze van tafel gewaaid waren. . . . .	67
29. Hoe Uilenspiegel, in dienst bij een leerlooier, de droge en natte vellen door elkaar op een hoop wierp en zoodoende al het bont bedierf . . . . .	69
30. Hoe Uilenspiegel te Berlijn wolven vervaardigde in plaats van wolfspelzen. . . . .	71
31. Hoe Uilenspiegel te Leipzig een levende kat in een hazevel naaide en het dier voor een levenden haas liet doorgaan . . . . .	73
32. Hoe Uilenspiegel te Lübeck zonder kosten aan een kruik wijn geraakte. . . . .	75
33. Hoe Uilenspiegel te Erfurt tweemaal een slager der vleeschhal beetnam. . . . .	78
34. Hoe Uilenspiegel te Bremen al de melk van de boerinnen opkocht en ze in een groote kuip deed gieten . . . . .	81
35. Hoe Uilenspiegel het aan boord legde, dat een koopvrouw op de markt van Bremen al haar potten en pannen stuksloeg. . . . .	82
36. Hoe Uilenspiegel twaalf blinden gelukkig maakte met twaalf gulden, die hij niet eens betaalde . . . . .	84
37. Hoe Uilenspiegel op luidruchtige wijze zijn intrede deed in de werkplaats van een barbier . . . . .	89
38. Hoe Uilenspiegel te Eisleben een snoever van een waard den schrik op 't lijf joeg met een dooden wolf. . . . .	91
39. Hoe Uilenspiegel te Keulen een waard betaalde met den klank van 't geld. . . . .	96
40. Hoe Uilenspiegel het te Antwerpen aan boord legde, dat een Hollander een gebraden appel opat, gevuld met muggen en vliegen . . . . .	98
41. Hoe Uilenspiegel zijn einde voelde naderen en hoe hij zijn testament opmaakte . . . . .	100
42. Hoe Uilenspiegel begraven werd . . . . .	102